

Kansallisen metsästrategian seuranta vuodelle 2015 ja hankesalkku

Metsäneuvoston kokous 7.3.2016

Marja Kokkonen, MMM

Metsästrategian mittarit

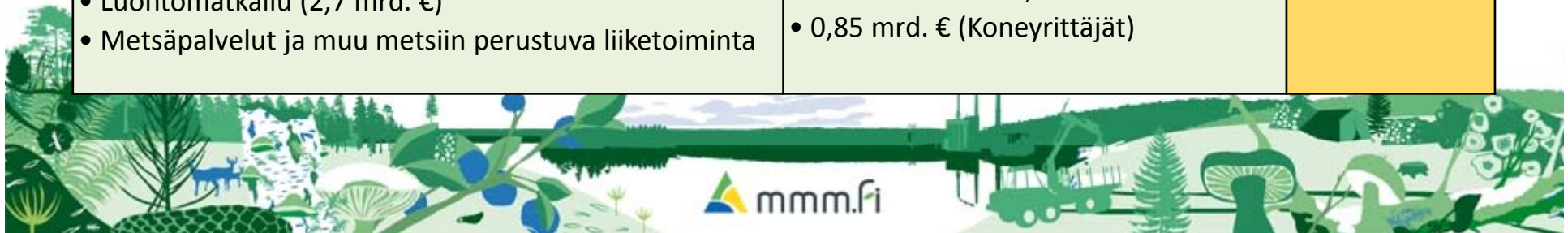

1. Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö metsiin perustuville liiketoiminnoille

1.1 Metsäala kasvaa, alan yritykset uudistuvat sekä uusia ja kasvavia yrityksiä kehittyy

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Metsäalan arvonlisäyksen kehitys toimialoittain (Kasvaa) • Metsäteollisuus (3,9 mrd. €) • Energiateollisuus • Kemianteollisuus (0,4 mrd. €) • Metsätalous (2,9 mrd. €) • Luonnontuotteet • Luontomatkailu (1,2 mrd. €) • Metsäpalvelut ja muu metsiin perustuva liiketoiminta	• Metsäteollisuus 4,0 mrd. € • Metsätalous 3,4 mrd. € • Luonnontuotteiden keruu 0,06 mrd. € • Luontomatkailu 1,23 mrd. €	
Metsäalan liikevaihdon kehitys toimialoittain (Kasvaa) • Metsäteollisuus (25,7 mrd. €) • Energiateollisuus • Kemianteollisuus (1,6 mrd. €) • Metsätalous (4,22 mrd. €) • Luonnontuotteet • Luontomatkailu (2,7 mrd. €) • Metsäpalvelut ja muu metsiin perustuva liiketoiminta	• Metsäteollisuus 25,4 mrd. € • Luontomatkailu 2,75 mrd. € • 0,85 mrd. € (Koneyrittäjät)	

1.1 Metsäala kasvaa, alan yritykset uudistuvat sekä uusia ja kasvavia yrityksiä kehittyy

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Puupohjaisen energian osuus kokonaiskulutuksesta (Energia ja ilmastotavoitteiden mukainen) (25 %)	• 25 %	
Kiinteiden puupolttoaineiden energiakäyttö, josta metsähake (Metsähakkeen tavoitetaso 15 milj. m ³ v. 2025.) • Kiinteät puupolttoaineet 19,4 milj. m³ (38,8 TWh). • Metsähake 8,7 milj. m³ (17,4 TWh)	• Kiinteät puupolttoaineet 19,4 milj. m³ • Metsähake 8,2 milj. m³ (16,4 TWh)	

1.2 Raaka-aineiden saatavuus mahdollistaa metsien käytön lisäämisen ja uudet investoinnit

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Puuston vuotuinen kasvu talousmetsissä (100–110 milj. m ³) • Runkopuu (99 milj. m³)	• 100 milj. m³, Lähde: Luke/VMI11 (2009–2013)	
Vuotuiset puun korjuumäärät (runkopuu 80 milj. m ³ , oksat, kannot ja juurakot 8 milj. m ³) • Runkopuun hakkuukertymä (65 milj. m³) • Oksat, kannot ja juurakot (4 milj. m³)	• 64,4 milj. m³ • 3,4 milj. m³	

1.2 Raaka-aineiden saatavuus mahdollistaa metsien käytön lisäämisen ja uudet investoinnit

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Julkinen rahoitus infrastruktuuriin (Väyläverkosto on käyttötarkoituksen mukaisessa kunnossa) • Alemman asteinen tieverkko (yksityis- ja paikallistiet) • Puukuljetuksia tukeva rautatieverkko	• Korjausvelkaohjelma 600 milj. €, 2016–2018	
Investoinnit puuraaka-aineen käyttöön: reaaliset investoinnit (investoinnit – poistot) ja investointiaste (investointien arvo suhteessa arvonnisäykseen) (Investoinnit ylittävät poistot) • Metsäteollisuus (760 milj. € ja 20 %) • Energiateollisuus • Kemianteollisuus • Palvelutuotanto	• Metsäteollisuus 558 milj. € ja 14 %	

2. Metsäala ja sen rakenteet uudistuvat ja monipuolistuvat

2.1 Metsäalan osaaminen on monipuolista ja vastaa muuttuvia tarpeita

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Julkisen T&K-rahoituksen määrä ja laadullinen arviointi (Säilyy vähintään nykytasolla, Vastaa tarvetta) Metsäsektorin julkisen T&K –rahoituksen suuruus arviolta noin 140 miljoonaa euroa	- Tieto puuttuu kokonaisuudesta - Yliopistot / metsätiede 10,2 milj. €, josta budjettirahoitusta noin 5 milj. € (2014)	

2.1 Metsäalan osaaminen on monipuolista ja vastaa muuttuvia tarpeita

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Ensisijaisten hakijoiden määrä ja osuus (Ensisijaisten hakijoiden osuus kasvaa) Koulutusasteet ja -alat erikseen	- Korkeakoulut (metsätieteet): 155 ensisijaista hakijaa, osuus 41 % - Ammattikorkeakoulut: 494 ensisijaista hakijaa, osuus 31 % - Ammatillinen peruskoulutus: 606 ensisijaista hakijaa, osuus 36 %	
Tutkinnon suorittaneiden määrä ja työllistyminen yksi vuosi valmistumisen jälkeen sekä laadullinen arviointi (Vastaa tarvetta) - Korkeakoulut (190 tutkinnon suorittanutta, päätoimisia työllisiä 37 %, työttömiä 5 %) - Ammatillinen koulutus (608 tutkinnon suorittanutta, päätoimisia työllisiä 56 %, työttömiä 21 %) - Ammattikorkeakoulut (221 tutkinnon suorittanutta, päätoimisia työllisiä 70 %, työttömiä 15 %)	- Korkeakoulut (metsätieteet): maistereita 95, tohtoreita 28 (kaikki tutkinnot 173 kpl vuonna 2014) - ammatillinen koulutus 725 (v. 2014) - ammattikorkeakoulut 198 (v. 2014)	

2.2 Hallinto on joustava, vaikuttava ja asiakaslähtöinen

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Suomen metsäkeskuksen, Metsähallituksen ja Luonnonvarakeskuksen asiakastyytyväisyyden kehittyminen (Asiakastyytyväisyys paranee)	• SMK: Metsänomistaja-asiakkaitten yleisarvosana on keskimäärin 4 ja suositteiluprosentti 90; tuotekohtaiset arvostamat ovat hienokseltaan nousseet. Yritys- ja yhteisöasiakkaitten yleisarvosana on noin 3,7 (asteikko 1-5). • Metsähallitus: Metsähallituksen kokonaismaine on hyvä sidosryhmätutkimuksen mukaan. Tulos on pysynyt vakaana viime vuodet, vuodesta 2014 maine hieman laski mutta oli samaa tai hieman parempaa tasoa kuin 2013. • Luke: ei mitattu ensimmäisenä toimintavuotena	
Toimijoiden käytettävissä olevan metsävaratiedon osuus (Kasvaa merkittävästi) 15,5 % kerätystä metsävaratiedosta	22,1 %	

3. Metsät ovat aktiivisessa,
taloudellisesti, ekologisesti ja
sosiaalisesti kestävässä sekä
monipuolisessa käytössä

3.1 Metsätalous on aktiivista ja yrittäjämäistä

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Yli 50 ha:n yksityisten metsätilojen ja yhteismetsien pinta-alaosuus (yhteensä 70 %) 56 % yksityisomistus, 2,2 % yhteismetsät	ei uutta tietoa	
Sukupolvenvaihdoksille on luotu kannustejärjestelmä. Sukupolvenvaihdosikä (kun järjestelmä olemassa).	Kannustejärjestelmän valmistelu käynnissä	

3.1 Metsätalous on aktiivista ja yrittäjämäistä

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Pinta-ala, johon metsänkäyttöilmoitukset kohdistuvat 707 890 ha	• 716 361 ha (2014) • 611 088 ha (2015)	
Yksityismetsien puuntuotannon sijoitustuotto (Kasvaa) • 4,3 % (ei huomioi kantohintojen muutosta) • 4,7 % (huomioi kantohintojen muutokset)	• 4,3 % (ei huomioi kantohintojen muutosta) • 2,3 % (huomioi kantohintojen muutokset)	
VMI:n mukainen taimikonhoitotarve on tulevalle 5-vuotiskaudelle 1,9 miljoonaa hehtaaria eli 375 000 hehtaaria vuodessa.	• 165 000 ha taimikonhoito • 57 0000 ha nuoren metsän hoito	

3.2 Metsäluonnon monimuotoisuus sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys vahvistuvat

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
METSO:n toteutus (ha) (YM: 96 000 ha MMM: 82 000 ha) • 57 427 ha, josta YM 28 798 ha ja MMM 28 629 ha	• MMM (kumulatiivinen 2008–2015): ympäristötuki 33 768 ha, josta METSO-elinympäristöt 11 329 sekä luonnonhoitohankkeiden toteutus 7 697 ha • YM (kumulatiivinen 2008–2015): 60 400 ha Lähde: Suomen metsäkeskus ja ympäristöministeriö	
Kiintoainekuormitus kunnostusajituksessa (Pienenee) • 57 000 tn/vuosi	• 58 229 tn (v. 2014) Lähde: Luke	
Metsien puuston ja maaperän vuotuinen hiilinielu ja puutuotteiden varanto (Hiilinielu v. 2025 10–17 milj. t CO₂ ekv) • Hiilinielu 29 milj. t CO₂ ekv	• Metsämaa -27,7 milj. t. CO₂ ekv • Puutuotteet -4,2 milj. t. CO₂ ekv Lähde: Luke 15.1.2016	

3.2 Metsäluonnon monimuotoisuus sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys vahvistuvat

Mittari (tavoitetaso v. 2025 ja lähtötilanne v. 2013)	Toteuma 2014/ 2015 (viimeisin tieto)	Toteutuminen
Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijämäärät sekä valtion maille kohdistuva eräpäivien lukumäärä ja asiakastyytyväisyys (Kasvaa, säilyy) • Metsähallituksen luontopalvelujen hoidossa olevilla alueilla 5,4 milj. käyntiä, josta kansallispuistot ja retkeilyalueet 2,6 milj. käyntiä. • Retkeilijöiden asiakastyytyväisyys 4,3 (asteikolla 1–5). (Metsähallitus) • 400 000 – 500 000 päivää noin 150 000 eräluvan perusteella	• 6,2 milj. käyntiä • 2,9 milj. käyntiä • 4,09 • 350 000 päivää	
Metsällisiin tapahtumiin osallistuneet lapset ja nuoret (Kasvaa) • Lapset ja nuoret: 308 843 - Opettajat: 13 378	• Lapset ja nuoret: 292 000 - Opettajat: 14 500	

Metsästrategian strategiset hankkeet

A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut: toteuma

- Metsätieto 2020: Tavoitetila ja kehittämissuunnitelma tulevaisuuden metsätiedolle on valmistunut
- Lisäksi on kehitetty Metsään.fi –palvelua, viety eteenpäin metsätietojen standardointia ja muutettu metsätietolakia koskien tietojen luovuttamista pankeille

A. Tulevaisuuden metsätieto ja sähköiset palvelut: suunnitelma

- Kehittämissuunnitelmaa toteutetaan 2016-2018 Metsätieto ja sähköiset palvelut – kärkihankkeen rahoituksella
- Metsätietojen avaamiseen tähtäävä metsätietolain muutos eduskuntaan keväällä 2016

B. Metsäalaa tukeva kaavoitus: toteuma

- SMK on lisännyt osallistumistaan kaavoitusprosesseihin
- YM on käynnistänyt Metsämaa kaavoituksessa (MEKA) -hankkeen sekä MRL:n muuttamiseen tähtäävän työn
- Tapion raportti: Metsätalouden näkökulmia yleiskaavamerkintöihin ja määräyksiin sekä maisematyölujaan
- SYKE on avannut Liiteri-palvelun
- Kuntaliitto on toteuttanut yleiskaavojen tietopalveluskeeman

B. Metsäalaa tukeva kaavoitus: suunnitelma

- Kehitetään metsäalan toimijoiden asiantuntemusta ja lisätään yhteistyötä hallinnonalojen välillä
- MEKA-hanke ja MRL:n uudistustyö jatkuvat
- Kaavojen vaikutusarviointiin kehitetään työkaluja Luken hankkeessa osana Metsätietokärkihanketta
- Kehitetään rajapintaa kaava-aineistojen käyttöön saamiseksi mm. metsäalalla

C. Uudistuvan metsäalan tilastointi: toteuma

- Metsätilastotuotannon relevanssia on arvioitu tilasto- ja toimintokohtaisesti
- Suojelualue tilastoinnin kehittäminen on käynnistynyt
- Metsänhoito- ja metsänparannustöiden tilastointia on kehitetty

C. Uudistuvan metsäalan tilastointi: suunnitelma

- Selvitetään olemassa olevia tietovarantoja ja uusia tilastointitarpeita, kuten ekosysteemipalvelut, kemianteollisuus, luontomatkailu
- Metsänhoito- ja metsänparannustöiden tilasto kesäkuussa 2016
- Metsien suojelu- ja METSO-tilastot kesäkuussa 2016

D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen: toteuma

- Toteutetaan osana Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä -kärkihanketta
- Biotalousinvestointien puuraaka-ainehuollon varmistaminen -selvitys valmistui
- Sähköisestä puumarkkinapaikasta on päätetty
- VM on aloittanut lainsäädäntöhankkeen koskien verokannustinta sukupolvenvaihdoksien edistämiseksi
- Verotuksellisia keinoja kuolinpesien elinkaaren nopeuttamiseksi on kartoitettu
- VM on aloittanut yrittäjävähennyksen valmistelun

D. Aktiivisen metsätalouden, puun markkinoille tulon ja metsänomistusrakenteen kehittäminen: suunnitelma

- Suomen Puukauppa Oy kehittää puukaupalle uuden sähköisen markkinapaikan
- VM:n lainsäädäntöhankkeet spv-kannustimesta ja yrittäjävähennyksestä jatkuvat
- Selvitetään mahdollisuudet perikuntien elinkaaren nopeuttamiseksi
- Uudistetaan yhteismetsälakia
- Selvitetään metsäverotuksen kehittämistarpeet

E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito: toteuma

- Uuden kannustejärjestelmän valmistelu aloitettiin työpajalla ja sidosryhmäkyselyllä
- Tapion selvitys resurssitehokkaasta puunkorjuusta

E. Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä ja resurssitehokas metsänhoito: suunnitelma

- Valmistellaan selvityksiä ja tutkimuksia:
 - Tapion hanke Metsätalouden kannustejärjestelmä ja sen vaikutus
 - Luken selvitys vaikuttavasta ja kustannustehokkaasta tukijärjestelmästä (jos rahoitus järjestyy)
- Aloitetaan EU-vaikuttaminen

F. Metsäalan tutkimusstrategia: toteuma

- SMY on valmistellut Metsäalan tutkimusstrategian

Metsäalan tutkimusstrategian rakenne

F. Metsäalan tutkimusstrategia: suunnitelma

- Tutkimusstrategiaa toteutetaan:
 - Ministeriöiden rahoittaman ja tulosohtaan tutkimuksen suuntaamisessa
 - Metsäalan ja biotalouden tutkimusrahoituksen suuntaamisessa kv-tasolla ja kotimaassa
 - Tutkimuslaitosten omien strategioiden kehittämisessä
- Tutkimusstrategia voi toimia myös viestinnän välineenä
- Jalkautetaan tutkimusaihekokonaisuus "Lisää arvoa ja joustavuutta tuotantoon ja palveluihin" osaksi TEM:n, Tekesin ja SA:n työtä (teknologiaohjelman sijaan)

G. Metsäalan liikenneinfrastruktuuri: toteuma

- LVM on aloittanut yksityistielain uudistamishankkeen valmistelun
- Korjausvelkaohjelmasta 2016-2018 on päätetty
- Hallitusohjelmassa on suunnattu lisärahoitusta korjausvelan vähentämiseen 600 milj. euroa 2016-2018, josta 100 milj. euroa v. 2016

G. Metsäalan liikenneinfrastruktuuri: suunnitelma

- Yksityistielain uudistamishanke jatkuu
- Toteutetaan korjausvelkaohjelmaa
- Tapio selvittää alemman asteisen tieverkon kunnossapidon pullonkauloja

H. Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyön toimintamallit: toteuma

- Hankkeeseen kuuluvia osahankkeita on suunniteltu, mutta varsinaisesti hanke käynnistyy v. 2016

H. Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyön toimintamallit: suunnitelma

- Selvitys tulevaisuuden osaamistarpeista
 - TTS
 - Metsäalan VOSE, Opetushallitus koordinoi
- Suunnitelmaa tarkennetaan v. 2016

I. Talousmetsien luonnonhoito: toteuma

- Talousmetsien luonnonhoito -työopas on valmistunut
- Kasvua ja vaikuttavuutta METSO-luonnonhoitoon hankkeen toteutus jatkui, mm. alueelliset luonnonhoidon toteutusohjelmat (Totelmat)
- Monimetsä-hanke on käynnistetty
- Metsähallitus noudattaa metsätalouden ympäristöopasta valtion talouskäytössä olevissa metsissä

I. Talousmetsien luonnonhoito: suunnitelma

- Toteutetaan Monimetsä-hanketta (2016-2018), joka sisältää selvityksen, toimintamallien kehittämisen ja käytäntöön viennin
- Valmistellaan metsäkulttuuriohjelma (2016-2017)

J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut: toteuma

- Tapion Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen -hanketta on toteutettu metsänomistaja- ja sopimuksellisuusnäkökulmista
- METSO-luontomatkailuhanketta on toteutettu
- TEAS-hanke liittyen virkistys- ja matkailukäytön kehittämiseen, ml. innovatiiviset kannusteet, on valittu
- Luke on toteuttanut Metsät moneen käyttöön – tutkimusohjelmaa

J. Muut kuin puuntuotannolliset ekosysteemipalvelut: suunnitelma

- Tapio jatkaa Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen -hankkeen toteuttamista
- Luke, SYKE ja Itä-Suomen yliopisto toteuttavat TEAS-hanketta (2016-2017)
- Luke jatkaa Metsät moneen käyttöön – tutkimusohjelman (2015-2018) toteutusta
- Selvitetään ekosysteemipalvelujen hyötyjä, arvoja ja ristiinkytkentöjä (jos rahoitus järjestyy)

K. Suomalaisten metsien arvostus: toteuma

- SMY on valmistellut monialaisessa yhteistyössä vuorovaikutteista verkkomateriaalia metsiin perustuvasta biotaloudesta (2015-2016)

K. Suomalaisten metsien arvostus: suunnitelma

- SMY jatkaa verkkomateriaalin tuottamista ja Metsän oppimispolun toimintaa
- Selvitetään metsäsuhteen rakentumista (jos rahoitus järjestyy)
- Selvityksen perusteella suunnitellaan metsäkasvatuksen pilottihanke (jos rahoitus järjestyy)

